

ODPADY PRO ROK 2012

1. ÚVOD, VSTUPNÍ INFORMACE

V současné době je v Mníšku pod Brdy zaveden systém likvidace komunálních odpadů podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., přičemž úhrada za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění a odstraňování je stanoven zákonem 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Tento systém umožňuje městu od každého trvale hlášeného občana a chaty vybrat poplatek ve výši maximálně 500,- Kč, z čehož 250,-Kč je za tříděný odpad a 250,- za komunální.

Město Mníšek má dnes cca 5300 poplatníků, kteří se skládají z 4774 trvale hlášených obyvatel a 526 poplatníků za chatu (chat je celkem 740, z čehož 526 je poplatníků za chatu, zbytek jsou trvale hlášení, kteří bydlí na chatách). Na jednoho poplatníka se obecně kalkuluje 27litřů produkce komunálního odpadu týdně.

SOUČASNÁ NÁKLADOVÁ A VÝNOSOVÁ SITUCE:

Náklady

A – sběr, přeprava a odstranění SKO (popelnice)	<i>instalováno 280 000 litrů</i>	3.003.400,- Kč
B - ostatní odpad (koše, čištění, úklid, černé skládky...)		780.000,- Kč
C - sběrný dvůr		890.000,- Kč
D - tříděný odpad	<i>instalováno 160 000 litrů</i>	600.000,- Kč
Celkem		5.270.000,- Kč

Výnosy

poplatek 500,- Kč	5 300 poplatníků	(reálný výnos)	2.600.000,- Kč
tříděný odpad Ekonom			500.000,- Kč
Celkem			3.100.000,- Kč

Ztráta 2.170.000,- Kč

V průběhu letošního roku byla zpracována velmi podrobná analýza struktury obyvatel města a analýza rozložení staveb obytného charakteru ve městě podle typu. Součástí práce je i střednědobá prognóza (5-8 let) růstu obyvatelstva a změna jeho struktury.

Ze zpracovaných dat vyplynulo několik důležitých závěrů, které mají a budou mít na provozovaný systém likvidace komunálního odpadu značný vliv.

1. Na území města dnes trvale a celoročně žije přibližně 6500 až 7000 lidí. Z toho je pouze 4774 trvale hlášených.
2. Přibližně 2000 neevidovaných lidí žije především v nájemních bytech starého a nového sídliště. Menší skupina pak v chatách nebo rodinných domech s evidenčním číslem.
3. Poměr trvale hlášených a trvale žijících u jednotlivých druhů staveb je následující – byty 6:4, chaty 2:8, rodinné domy 5:5
4. Počet trvale hlášených se zvyšuje pomaleji než trvale žijících.
5. Významně se mění věková struktura obyvatelstva ve prospěch skupiny 30-39 let.
6. V roce 2011 se zhoršil poměr trvale hlášených u rodinných domů, přibližně na 4:5.
7. Počet trvale hlášených narůstá tempem cca 100 – 130 osob za rok

Z výše uvedených dat a informací vyplývá, že současný systém likvidace odpadu generuje ročně ztrátu vyšší než dva miliony korun a tato ztráta bude každý další rok narůstat.

Především z důvodů **dalšího nárůstu obyvatel, zhoršování poměru mezi trvale hlášenými** (kteří jsou začleněni do systému odpadového hospodářství) **a trvale žijícími a nárůstu DPH z 10% na 14%**. Pokud nedojde k žádné významné změně, předpokládáme že v roce 2014 a 2015 zde bude žít 5100 trvale hlášených a dalších cca 7200 - 7500 žijících. Finanční ztráta v systému se zvýší minimálně na tři miliony korun ročně (50% nákladů).

2. ZTRÁTA

ZTRÁTA V SYSTÉMU JE ZPŮSOBENÁ TĚMITO FAKTORY:

- a) Skutečné množství instalovaných popelnic je příliš vysoké, nekoresponduje s počtem poplatníků, tj. $5.300 \times 27 \text{ litrů} = 143.100$ proti skutečnému stavu 280.000 litrů. 136.900 litrů je ve městě instalováno nad rámec a je hrazeno plně z prostředků města. Množství odvážených tun komunálního odpadu týdně však odpovídá množství instalovaných litrů odpadových nádob (280.000l). Tato skutečnost znamená, že odpadové nádoby po městě jsou plně využité a naši občané toto týdenní množství vyprodukují.
- b) Většina nákladů je přenášena na skupinu trvale hlášených obyvatel (cca 65% skutečných producentů odpadu). Přepočítání na jednoho poplatníka je pak vysoké (990,- Kč) a výběr na poplatku nedostatečný.

Dle bodů a) vyplývá, že v Mníšku žije a produkuje odpad výrazně více lidí, než je poplatníků. (cca 6500 až 7000 žijících osob). Odpad nejčastěji odkládají do volně přístupných černých kontejnerů. Dále průměrný občan Mníšku produkuje více odpadu než 27 litrů. Jedná se především o trávu, listí a dále o stavební a demoliční odpad, objemné prázdné kartónové krabice a plastové nádoby v původním objemu. Tento odpad se velmi často nachází v popelnicích rodinných domů (v případě 280.000 litrů by se totiž muselo jednat o 9.300 osob při 30l na osobu a týden. Domníváme se, že toto množství odpadu je doplňováno právě biologickým materiálem). U bytových domů problém není a zde daleko lépe koresponduje množství odvezeného komunálního odpadu s přepočtem na 27 – 30 litrů na osobu.

Z bodu b) je zřejmé, že poplatek není rozdělen proporcionálně mezi producenty odpadu, ale zátěž nesou trvale hlášení obyvatelé a město. Vzhledem k limitům zákona o místních poplatcích je na trvale hlášené přenášena část finančních povinností formou místního poplatku (500,- Kč), zbývající část opět hradí trvale hlášení a to skrze rozpočet města z daňových výnosů.

3. NÁVRH ŘEŠENÍ

Vzhledem ke skutečnosti, že na území města dnes žije výrazně více lidí než počet trvale hlášených, nelze problém vysoké finanční ztráty vyřešit pouze revizí množství odpadových nádob. Zákon o místních poplatcích v současné, a zřejmě i budoucí podobě, neumožní začlenit jako poplatníky ty, kteří zde bydlí, odpad produkují, ale nehradí. Současný systém také neumožňuje proporcionální rozdělení nákladů podle producentů odpadu. Pokud by neexistoval finanční limit, náklady by se přenášely pouze na trvale hlášené obyvatele.

Dílním řešením je přechod na systém poplatku za komunální odpad podle paragrafu 17a) zákona o odpadech. **Přechod by umožnil transformaci nákladů v oblasti A.**

Výhody

- a) rozdělení veškerých nákladů na všechny registrované poplatníky a to bez limitu
- b) lepší proporcionalitu rozdělení nákladů podle systému „co produkuje, to si platí“
- c) nastavení limitních stavů, tj. umožňuje pracovat s konstantou 27 litrů na nahlášeného občana. Nelze tedy platit příliš malé částky, ale je možné určitým způsobem stanovit minimální sazbu za rok pro každého. Dále je možné stanovit pevnou výši pokuty za porušení povinnosti registrace osob

Nevýhody

- a) nahlašování menšího počtu osob než je skutečnost
- b) snaha komunální odpad odkládat do košů a zakládat černé skládky

Opatření

- a) neumožnit registrovat méně osob na nemovitost než je počet trvale hlášených
- b) pevně stanovit produkci odpadu 27l na osobu a týden

Dalším opatřením by mělo být omezení bezplatného příjmu odpadu na sběrném dvoře. Zde by mělo dojít k přepracování ceníku odpadů a k jinému způsobu určení nároků na bezplatné odložení komunálního odpadu. **Tato úprava by umožnil transformaci nákladů v oblasti C.**

Dalším dílčím opatřením je rozšíření služeb z vyhlášky o možnost instalace nádoby na bioodpad pro RD. **Přechod by umožnil transformaci nákladů v oblasti A, B a C.**

Komplexní návrh řešení pro nákladovou oblast A je obsažen v návrhu nové vyhlášky a v zásadách pro poskytování příspěvku města.

4. PRINCIPY A PŘECHOD NA NOVÝ SYSTÉM

Přechod na systém poplatku za komunální odpad podle paragrafu 17a) je určen novou vyhláškou č. 2/2012 a dalšími pokyny, které s ní souvisejí.

a) VYHLÁŠKA

Vyhláška určuje, že každý, kdo žije na území našeho města produkuje odpad a je **poplatníkem** stanoveného poplatku. Tento poplatek pak hradí **plátce**, nejčastěji vlastník nemovitosti, v případě bytových domů společenství. Dále určuje podmínky a pravidla registrace plátců a poplatníků a výši poplatku v závislosti na velikosti nádoby. Stanovený poplatek je poměrně vysoký a vychází ze skutečných nákladů, které naše město v této oblasti vynakládá (nákladové skupiny A,B,C,D). Dále určuje, jak velkou nádobu si plátce musí „nakoupit“, tedy i výši poplatku. Plátce si musí zvolit nádobu, která odpovídá násobku počtu nahlášených poplatníků x 27l/osoba/týden. Počet nahlášených poplatníků nemůže být nižší než počet trvale hlášených obyvatel v nemovitosti, kromě několika výjimek. Vyhláška umožňuje odebírat i další služby, jako je placený odvoz trávy a větví (BIO1 a BIO2). Pro chaty, kde není žádný trvale hlášený, je možné zvolit svoz pomocí pevných označených 60l pytlů.

b) ZÁSADY pro poskytování finančního příspěvku

Zásady určují, za jakých podmínek může plátce získat příspěvek na úhradu poplatku za komunální odpad. Tento příspěvek je určen pro ty, kteří jsou trvale hlášeni a jeho cílem je a) snížit finanční zatížení pro ty, kteří zde odvádějí nejvyšší daně, b) motivovat k nahlašování do evidence trvalých obyvatel, c) zvýšit disciplínu při registrační a ohlašovací povinnosti.

c) METODICKÝ pokyn

Metodický pokyn pomáhá správci poplatku (finanční odbor) při realizaci přechodu na nový systém. Část pokynu je přiložen v tomto materiálu a bude v průběhu několika týdnů ve spolupráci s finančním odborem a svozovou firmou dopracován.

HARMONOGRAM

20.12.2011 – schválení potřebných dokumentů
prosinec, leden, únor 2011/12 – propagace nového systému
1.1.2012 – nová vyhláška vstupuje v platnost
Druhý lednový týden – zahájení sběru registrací a ohlašování
28.2.2012 – ukončení registrací, sběr potřebných dat, předání svozové firmě
31.3.2012 – poslední termín pro platby poplatků
první týden v dubnu 2012 – sběr starých svozových nádob, rozmístění nově označených

Nové označené nádoby budou rozmístěny podle registrací a realizovaných plateb, sběrné černé 1100l kontejnery budou staženy.

5. ZÁVĚR, FINANČNÍ MODEL

Pro potřeby ověření efektivity nového systému a pro potřeby sestavení návrhu rozpočtu města pro rok 2012 byl vytvořen finanční model předpokládaného stavu rozmístění nádob, efektivity a kalkulace nákladů a výnosů.

Model vychází ze získaných dat při analýze struktury obyvatel města a rozložení staveb. Každé jedné nemovitosti byla přidělena služba (popelnice) podle evidovaných trvalých obyvatel. Tito obyvatelé byly navýšeni o cca 900 dalších, podle kapacit bytů a jednotlivých rodinných domů s ohledem na skutečně odvážené množství odpadu od dané nemovitosti.

Náklady

A – sběr, přeprava a odstranění SKO (popelnice)	<i>instalováno 160 000 litrů</i>	2.180.000,- Kč
odvoz pytlů 60l od chat	<i>instalováno 20 000 litrů</i>	380.000,- Kč
B - ostatní odpad (koše, čištění, úklid, černé skládky...)		780.000,- Kč
C - sběrný dvůr		890.000,- Kč
D - tříděný odpad	<i>instalováno 160 000 litrů</i>	600.000,- Kč
Celkem přímé náklady		4.830.000,- Kč

příspěvek	<i>cca 4774 občanů x 200,-Kč</i>	950.000,- Kč
Celkem		5.780.000,- Kč

Výnosy

A – poplatek z popelnic	<i>pro 5570 poplatníků</i>	4.400.000,- Kč
poplatek z pytlů od chat	<i>pro cca 500 chat</i>	450.000,- Kč

tříděný odpad Ekonom		500.000,- Kč
Celkem		5.350.000,- Kč

Ztráta - 430.000,- Kč

Dle tohoto modelu je systém stále ztrátový. Hlavní výhodou je však perspektiva snižování ztráty s každým dalším členem systému. Model počítal pouze s minimálním množstvím dalších účastníků (cca 900 dalších). Realita by měla být lepší.

Do výnosů nejsou započítány zisky od zapojených právnických osob, které zatím stojí mimo systém (jedná se hlavně o tříděný odpad z restaurací a organizací města) a potenciální zisk z odvozu bioodpadu.

Zpracoval:

p. Kožíšek

Ing. Digrin

pí. Šibřinova

Pí. Bukajova

JuDr. Šimsova

Pí. Jeřábková

p. Šimečka

Ing. Pícha